

EUROPEISKA RIKTLINJER FÖR ATT UTVECKLA OCH SKRIVA KORTFATTADE BESKRIVNINGAR AV KVALIFIKATIONER MED LÄRANDERESULTAT SOM UTGÅNGSPUNKT

Projektgruppen för den europeiska
referensramen för kvalifikationer
och Europass

Först publicerad på engelska som:

EQF-Europass Project Group. (2024). *European guidelines for the development and writing of short, learning-outcomes-based descriptions of qualifications*. Publications Office of the European Union. Cedefop working paper series, 21. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/838553>

Med stöd av Europeiska kommissionen har dessa riktlinjer översatts och finns nu på alla officiella EU-språk och i andra språkversioner. Översättningarna granskades och färdigställdes med stöd av nationella experter. Europeiska kommissionen är ensam ansvarig för att översättningarna är korrekta. Den engelska versionen anses vara ett referensdokument.

Ange följande vid hänvisning till denna publikation: Projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass (2024). *Europeiska riktlinjer för att utveckla och skriva kortfattade beskrivningar av kvalifikationer med läranderesultat som utgångspunkt*. Europeiska unionens publikationsbyrå. Cedefops arbetsdokumentserie, 21. <http://data.europa.eu/doi/10.2801/4449747>

En stor mängd övrig information om Europeiska unionen är tillgänglig på internet. Du hittar den via Europaservern (<http://ec.europa.eu>).

Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå, 2024.

© Cedefop, 2024.

Om inget annat anges är det tillåtet att vidareutnyttja denna handling inom ramen för licensen Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>). Detta innebär att vidareutnyttjande är tillåtet förutsatt att källa anges på lämpligt sätt, liksom eventuella förändringar.

PDF

ISSN 1831-2403

ISBN 978-92-896-3965-1

doi: 10.2801/4449747

TI-BA-24-003-SV-N

Europeiska centrumet för utveckling av yrkesutbildning

(Cedefop) är Europeiska unionens referenscentrum för yrkesutbildning, yrkesfärdigheter och yrkeskvalifikationer. Vi tillhandahåller information, forskning, analyser och evidens om yrkesutbildning, yrkesfärdigheter och yrkeskvalifikationer för beslutsfattande i EU:s medlemsländer.

Cedefop instiftades ursprungligen 1975 genom rådets förordning (EEG) nr 337/75. Detta beslut upphävdes 2019 genom förordning (EU) 2019/128 om inrättande av Cedefop som en unionsbyrå med ett förnyat mandat.

Europe 123, Thessaloniki (Pylea), GREKLAND
Postadress: Cedefop service post, 57001 Thermi, GREKLAND
Tfn: +30 2310490111 – Fax: +30 2310490020
E-post: info@cedefop.europa.eu
www.cedefop.europa.eu/sv

Jürgen Siebel, *verkställande direktör*
Mario Patuzzi, *styrelseordförande*

Tack

Dessa riktlinjer är resultatet av projektgruppens för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass arbete med kortfattade beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer.

Den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och den rådgivande gruppen för Europass enades om att inrätta projektgruppen i juni 2021, för att utveckla och träffa avtal om gemensamma vägledande principer för att strukturera kortfattade beskrivningar av läranderesultat för publicering av kvalifikationer i databaser och register som är kopplade till Europass. Gruppen var verksam från december 2021 till oktober 2023.

Bland projektgruppens medlemmar fanns experter från tolv länder och intresseorganisationer som företrädde både utbildning och arbetsmarknad. Både den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och den rådgivande gruppen för Europass rådfrågades om de preliminära och slutliga utkasterna till riktlinjerna.

Europeiska kommissionens generaldirektorat för sysselsättning, socialpolitik och inkludering samordnade arbetet i enlighet med 2017 års rekommendation om den europeiska referensramen för kvalifikationer och 2018 års Europass-beslut. Cedefop gav, genom Zelda Azzarà och Jens Bjornavold, tekniskt och konceptuellt stöd och utarbetade riktlinjerna i nära samverkan med projektgruppens medlemmar, som också innefattade Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen (ETF).

Vi vill i synnerhet tacka medlemmarna i projektgruppen som har kommit med ovärderliga bidrag, genomfört samråd, testat riktlinjerna tillsammans med nationella experter och intressenter och hjälpt till att förbättra dokumentet.

Innehåll

TACK.....	1
INNEHÅLL.....	2
INLEDNING	4
Exempel på kortfattade beskrivningar av kvalifikationer med läranderesultat som utgångspunkt.....	4
Riktlinjernas utveckling och syfte.....	5
Användare och tillämpningar av riktlinjerna	6
Riktlinjernas tillämpningsområde	6
Att använda kortfattade beskrivningar av läranderesultat	7
Att navigera i riktlinjerna	8
Ytterligare överväganden	8
KORTFATTADE BESKRIVNINGAR MED LÄRANDERESULTAT SOM UTGÅNGSPUNKT: HUVUDSAKLIGA BYGGSTENAR.....	10
A – FORMELLA ASPEKTER	11
A1. Längd	11
A2. Beskrivningens format	11
B – INNEHÅLLSASPEKTER.....	12
B1. Övergripande mål och inriktning för kvalifikationen i löpande text	12
Vägledande frågor.....	13
Rekommendationer	15
Ytterligare överväganden och tips	18
B2. Läranderesultat i punkter	19
Vägledande frågor.....	21
Rekommendationer	22
Ytterligare överväganden och tips	27
FÖRKORTNINGAR	29
BILAGOR	30
Bilaga I Exempel på kortfattade beskrivningar av kvalifikationer med läranderesultat som utgångspunkt	30
Bilaga II Aktiva verb	33
Bilaga III Bestämningsord (adjektiv och adverb)	36

Bilaga IV	Europeisk referensram för kvalifikationer: nivåbeskrivningar ().....	37
Bilaga V	Ytterligare källor och länkar	40
SAMMANFATTNING		42

Tabeller

Tabell 1. Den kortfattade beskrivningens struktur och format (löpande text och punkter)	11
Tabell 2. Kvalifikationens övergripande mål och inriktning	12
Tabell 3. Läranderesultat i punkter	19
Tabell 4. Syntax för meningar (punkter) som beskriver läranderesultat	22

Figurer

Figur 1. Kortfattade beskrivningar med läranderesultat som utgångspunkt: huvudsakliga byggstenar	10
--	----

Rutor

Ruta 1. Exempel på beskrivningar som presenterar övergripande mål och inriktningar för kvalifikationer	12
Ruta 2. Definitioner av viktiga begrepp	20

Inledning

Exempel på kortfattade beskrivningar av kvalifikationer med läranderesultat som utgångspunkt

Läranderesultat är uppgifter om vad en individ bör veta, förstå och/eller kunna göra vid slutet av en lärandeprocess. Utveckling och användning av nationella referensramar för kvalifikationer som har läranderesultat som utgångspunkt och är kopplade till den europeiska referensramen för kvalifikationer (EQF) på EU-nivå har förbättrat transparensen och jämförbarheten hos kvalifikationer ⁽¹⁾ i hela Europa.

Nivåer i EQF och i de nationella referensramarna för kvalifikationer gör det enkelt att få en grundläggande förståelse av kvalifikationerna, men utvecklingen av databaser/register med kvalifikationer har en avgörande betydelse för att stärka kvalifikationers transparens.

Att utgå ifrån läranderesultat har visat sig användbart för att identifiera likheter och skillnader mellan kvalifikationer, vilket skapar en klarare bild av deras inriktning och användningsområde ⁽²⁾. Emellertid visar nya studier och projekt att beskrivningar av läranderesultat kan variera, till exempel när det gäller längd, formulering och detaljnivå, och detta innebär en utmaning för kvalifikationernas jämförbarhet ⁽³⁾.

Fullständiga beskrivningar av nationella kvalifikationer utvecklas enligt nationella kriterier och prioriteringar och kan avse många specifika läranderesultat. Kortfattade och sammanfattande beskrivningar, som bygger på men som inte

(1) *Kvalifikationer*: formellt resultat av en bedömnings- och valideringsprocess varigenom en behörig myndighet fastställer att en person har uppnått läranderesultat som uppfyller vissa standarder.

(2) Cedefop (2020). *European qualifications framework. Initial vocational education and training: focus on qualifications at levels 3 and 4*. Cedefop (2020). *National qualifications frameworks developments in Europe 2019. Qualifications frameworks: transparency and added value for end users*. Cedefop (2022). *Comparing vocational education and training qualifications: towards methodologies for analysing and comparing learning outcomes*.

(3) Pilotundersökningar och projektgruppen för horisontal jämförbarhet av kvalifikationer för den europeiska referensramen för kvalifikationer 2016 och 2018; projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass om kortfattad beskrivning av kvalifikationer 2023. Cedefop (2022). *Comparing vocational education and training qualifications: towards methodologies for analysing and comparing learning outcomes*. Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook*. Andra upplagan.

ersätter fullständiga nationella beskrivningar, har ett antal fördelar eftersom de kan ge enkel åtkomst och utgöra en startpunkt för enskilda individer eller arbetsgivare som söker information om specifika kvalifikationer. De är lättare att översätta och ger en snabb översikt av kvalifikationens innehåll och profil.

Att strukturera kortfattade beskrivningar enligt samma principer är viktigt för att öka öppenheten och förståelsen och för att underlätta jämförelser. Det kan även bidra till att större nytta dras av den digitala utvecklingens potential för åtkomst till samt användning, sammankoppling och jämförelse av information om kvalifikationer innehåll och profiler ⁽⁴⁾.

Att förbättra kvalifikationers tillgänglighet, transparens och jämförbarhet kan öka rörligheten för arbetstagare och stödja livslångt lärande och karriärplanering genom att bygga broar mellan skilda kvalifikationer och erfarenheter.

Riktlinjernas utveckling och syfte

Dessa riktlinjer har utvecklats av en expertgrupp ⁽⁵⁾ på EU-nivå som samordnats av Europeiska kommissionen, med tekniskt och konceptuellt stöd från Cedefop och i samråd med nationella experter och intressenter.

Sammanlagt inkom 33 kvalifikationer (kortfattade och fullständiga beskrivningar) till gruppen. Av dessa kvalifikationer analyserades 22 för att ta fram nyckelprinciper för riktlinjerna. Ett första utkast till riktlinjer lades fram vid det sextionde mötet i den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer i november 2022 (not EQF AG 60-4), och testades därefter. Detta inbegrep att samla in återkoppling från nationella intressenter om texten i riktlinjerna, liksom att utveckla kortfattade beskrivningar av kvalifikationer genom att använda riktlinjerna, för att även ta med exempel i riktlinjerna. I slutet av

⁽⁴⁾ Azzara Z. & Garmash A. (2022). [From fragmented paper-based systems to digitally connected qualification systems accessible to citizens](#). I Cedefop, ETF, UNESCO & UNESCO Institute for Lifelong Learning. *Global Inventory of regional and national qualifications frameworks 2022. Volume 1: Thematic Chapters*. Europeiska unionens publikationsbyrå.

⁽⁵⁾ Den rådgivande gruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och den rådgivande gruppen för Europass enades om att inrätta en projektgrupp med mandat att utveckla riktlinjer för kortfattade beskrivningar av läranderesultat för publicering på Europass. Gruppen bestod av experter från tolv länder (Österrike, Belgien (NL), Cypern, Finland, Frankrike, Tyskland, Ungern, Italien, Nederländerna, Norge, Portugal och Slovenien), European University Association, SMEunited (europeiska sammanslutningen för hantverksföretag och små och medelstora företag), BusinessEurope (europeiska industri- och arbetsgivarförbundet) och Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen (ETF). Gruppen leddes av Europeiska kommissionen och fick tekniskt och konceptuellt stöd av Cedefop.

processen hade 20 beskrivningar tagits fram, och en peer review genomfördes för att hitta aspekter där riktlinjerna behövde förbättras för tydlighets skull och för att hitta beskrivningar som kunde tjäna som typexempel (tre exempel togs slutligen med i riktlinjerna).

Syftet är att främja gemensamma principer och således en konsekvent struktur och strategi för att utveckla korta och sammanfattande beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer för publicering i databaser/register som är kopplade till [Europass](#).

Användare och tillämpningar av riktlinjerna

Administratörer, utbildningsanordnare, organ som ansvarar för kvalifikationer och/eller experter som ansvarar för att definiera och beskriva kvalifikationer på alla nivåer och inom alla sektorer, både offentliga och privata, har nytta av dessa riktlinjer när de framställer kortfattade beskrivningar.

Riktlinjerna är utformade för kortfattade beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer i de nationella referensramarna eller EQF, men de kan även användas för alla andra kvalifikationer, certifikat och examensbevis, liksom för att beskriva delar av kvalifikationer eller kvalifikationsmoduler. De kan användas för beskrivningar av kvalifikationer med eller utan nivåer enligt de nationella referensramarna/EQF.

Riktlinjernas tillämpningsområde

Att utarbeta både kortfattade och utförliga beskrivningar av kvalifikationer är ett nationellt ansvar.

Dessa riktlinjer stöder utveckling och skrivande av korta – sammanfattande och koncisa – beskrivningar, med läranderesultat som utgångspunkt, som fångar innehåll, inriktning och komplexitet i alla typer och nivåer av kvalifikationer. De behandlar inte fullständiga beskrivningar av kvalifikationer (till exempel i form av kvalifikationsstandarder eller nationella utbildnings- eller kursplaner).

Befintliga informationsmodeller⁽⁶⁾ föreslår informationsfält (t.ex. kvalifikationens namn, utfärdande organ, kvalifikationens status (är den aktiv eller

⁽⁶⁾ "Informationsmodeller" är den term som används i samband med den europeiska utbildningsmodellen. Det syftar på de källor som analyserats och beaktats för att bygga upp den europeiska utbildningsmodellen. Detta inkluderar exempelvis definitioner och standarder från rekommendationen för EQF, rekommendationen för Europass, tillägg till examensbevis eller Europass-tillägg till utbildningsbevis.

arkiverad)) för att förbättra informationsutbytet om kvalifikationer och databaser/register över kvalifikationer ⁽⁷⁾. Emellertid ger de befintliga modellerna endast övergripande vägledning om hur information om läranderesultat kan presenteras på ett sätt som stöder transparens och jämförbarhet. De förevarande riktlinjerna bygger på och syftar till att integrera sådana modeller genom att fokusera på informationsfältet "läranderesultat".

Att använda kortfattade beskrivningar av läranderesultat

På europeisk och internationell nivå underlättar utvecklingen av kortfattade beskrivningar öppenhet och jämförbarhet av kvalifikationer från olika sektorer och länder, till exempel genom Europass och den europeiska referensramen för kvalifikationer. De ger också möjlighet att förbättra kvaliteten och räckvidden hos befintliga verktyg för informationsutbyte om kvalifikationer.

På nationell nivå kan kortfattade beskrivningar användas för informations- och kommunikationsändamål, särskilt som stöd för referensramar för kvalifikationer och för att ingå i databaser och register över kvalifikationer.

Kortfattade beskrivningar av kvalifikationer bör göra det lättare för nationella och internationella användare och intressenter (inklusive individer, arbetsgivare, rådgivare, föräldrar, lärare, utbildningsanordnare och valideringsutförare) att snabbt förstå lärandets innehåll, komplexitet och inriktning. Även om beskrivningarna bör förmedla konsekvent information om nivån av komplexitet i lärandet är inte deras huvudsakliga syfte att tillhandahålla en heltäckande motivering av nivån i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer.

Användningen av kortfattade beskrivningar av läranderesultat kan vara avhängig nationella sammanhang och nationell praxis, inbegripet det nationella förhållandet till mer detaljerade beskrivningar av kvalifikationer eller till utbildningar och kurs- och ämnesplaner. En del länder skiljer redan mellan fullständiga och detaljerade beskrivningar av läranderesultat som används för nivåplacering eller i

⁽⁷⁾ Bilaga IV till rekommendationen från den europeiska referensramen för kvalifikationer anger obligatoriska och frivilliga datafält för digital publicering av information om alla typer och nivåer av kvalifikationer (t.ex. kvalifikationens namn, tilldelande organ och område). Datasetet över kvalifikationer och den europeiska utbildningsmodellen bygger på bilaga III och stöder publicering och delning av information om kvalifikationer i Europass. Fastän dessa befintliga modeller betonar vikten av information om läranderesultat så erbjuder de endast allmän vägledning om hur sådan kan läggas fram på ett sätt som främjar öppenhet och jämförbarhet. Dessa riktlinjer kan således anses både bygga på och utvidga befintliga modeller för utbyte av information om kvalifikationer.

erkännande av kvalifikationer och använder mer kortfattade beskrivningar för att sammanfatta kvalifikationens centrala aspekter.

Att navigera i riktlinjerna

Riktlinjerna är indelade i två huvudavsnitt, A och B.

Avsnitt A fokuserar på de formella aspekterna av beskrivningen (längd och format). Avsnitt B fokuserar på de innehållsliga aspekterna i beskrivningen, ger vägledning om vad som ska övervägas när beskrivningen utvecklas och ger förslag på språklig och grammatisk (syntax och meningsuppbyggnad) utformning av beskrivningarna.

Vid utveckling av kortfattade beskrivningar är det viktigt att ta sig an de viktigaste innehållsaspekterna i riktlinjerna (bredd/omfattning, djup/komplexitet och sammanhang) med flexibilitet och inte på ett rigoröst eller mekaniskt sätt. Vissa distinktioner är konceptuella abstraktioner som i praktiken överlappar varandra.

En del av förslagen kan tyckas självklara eller enkla för experter och yrkesverksamma på området läranderesultat. Eftersom riktlinjerna även syftar till att hjälpa dem som är mindre bekanta med området innehåller de också allmänna råd samt länkar till fler resurser (se avsnittet Ytterligare källor och länkar).

Till understöd för läsförståelsen innehåller riktlinjerna förklaringar, bilder, vägledande frågor, rekommendationer och ytterligare tips och överväganden. Utöver tre exempel på kortfattade beskrivningar i bilaga I inkluderar riktlinjerna även specifika exempel i samband med rekommendationer och tips. Dessutom ingår en lista på aktiva verb och bestämningsord.

Exemplen i riktlinjerna har antingen hämtats från befintliga kortfattade kvalifikationsbeskrivningar eller anpassats eller skapats i illustrativt syfte.

Ytterligare överväganden

Under utvecklingen av dessa riktlinjer och de medföljande exemplen (bilaga I) blev det uppenbart att utformningen av en fulländad kortfattad beskrivning var en svår uppgift. Detta är ett nationellt ansvar, och olika länder kan ha olika kriterier de värnar om eller aspekter de önskar betona. Utvecklingen av dessa riktlinjer bör betraktas som en del av ett pågående samarbete mellan länder som syftar till att utveckla och tillämpa gemensamma riktlinjer för beskrivningar av läranderesultat för att förbättra transparens och jämförbarhet mellan kvalifikationer. Med erfarenhet, fortlöpande samarbete och kunskapsutbyten om tillämpningen av

riktlinjerna mellan länder och sektorer kan riktlinjerna utvecklas ytterligare, och fler exempel kan inkluderas.

När kortfattade beskrivningar av kvalifikationer med läranderesultat som utgångspunkt ska skrivas kan det med fördel övervägas att involvera externa och/eller utländska experter för återkoppling.

Kortfattade beskrivningar med läranderesultat som utgångspunkt: huvudsakliga byggstenar

Följande principer bör beaktas vid utarbetande och skrivande av kortfattade beskrivningar:

A. Formella aspekter

- (a) A.1 Beskrivningens längd (750–1 500 tecken utan mellanrum).
- (b) A.2 Beskrivningens format (löpande text och punkter).

B. Innehållsaspekter

- (a) B.1 Övergripande mål och inriktning för kvalifikationen (i form av löpande text).
- (b) B.2 Huvudsakliga läranderesultat (i form av punkter) för att fånga kvalifikationens inriktning, innehåll och komplexitet genom att omfatta följande aspekter:
 - (i) B.2.1 Utbildningens bredd/inriktning.
 - (ii) B.2.2 Djup/komplexitet i det lärande som ska uppnås.
 - (iii) B.2.3 Information om sammanhang.

Figur 1. **Kortfattade beskrivningar med läranderesultat som utgångspunkt: huvudsakliga byggstenar**

Källa: Projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass om kortfattade beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer.

A – formella aspekter

A1. Längd

Beskrivningen bör bestå av mellan 750 och 1 500 tecken (utan mellanslag).

Denna ungefärliga längd bör vara tillräcklig för att fånga kvalifikationens kärna och låter läsarna uppfatta väsentliga egenskaper snabbt. En ungefärlig gräns fastställdes för att garantera att beskrivningen ska kunna anses kortfattad.

A2. Beskrivningens format

Beskriv kvalifikationen med en kombination av löpande text och punkter.

Den löpande texten bör användas för att framställa kvalifikationens övergripande mål och inriktning (B.1).

Punkterna bör användas för att fånga de specifika läranderesultaten (B.2).

Tabell 1. **Den kortfattade beskrivningens struktur och format (löpande text och punkter)**

Beskrivning av kvalifikationens övergripande mål och inriktning.	Innehavaren av kvalifikationen ...
Läranderesultat i punkter	Han/hon kan 1) 2) 3) ...

Källa: Projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass om kortfattade beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer.

B – Innehållsaspekter

B1. Övergripande mål och inriktning för kvalifikationen i löpande text

Beskrivningen bör inledas med en koncis introduktion i form av löpande text som förmedlar kvalifikationens övergripande mål och inriktning, samt information om sammanhanget ⁽⁸⁾.

Detta bör hjälpa läsaren att förstå kvalifikationens kärna samt den roll och position den har i förhållande till arbetsmarknaden, utbildningssystem och/eller samhället i allmänhet.

Tabell 2. Kvalifikationens övergripande mål och inriktning

Beskrivning av kvalifikationens övergripande mål och inriktning.	Innehavaren av kvalifikationen ...
Läranderesultat i punkter	Han/hon kan 1) 2) 3) ...

Källa: Projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass om kortfattade beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer.

Ruta 1. Exempel på beskrivningar som presenterar övergripande mål och inriktningar för kvalifikationer

Exempel A

Innehavaren av kvalifikationen "kontorsassistent" (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) har kunskap och färdigheter för att utföra kontorsuppgifter, administrativa och organisatoriska uppgifter i företag inom alla sektorer och på andra institutioner (t.ex. offentlig förvaltning, föreningar, sammanslutningar osv.) tack vare sin treåriga utbildning, i vilken arbetsplatspraktik och skolförlagd undervisning kombinerats. Beroende på arbetets inriktning arbetar de

⁽⁸⁾ Titeln på kvalifikationen ger ofta viktig information om dess upphov och inriktning, särskilt om den avser en välkänd kvalifikationstyp (grundläggande yrkesutbildning, kandidat eller master inom högre utbildning) och/eller avser en viss uppgift eller ett visst yrke. Så är inte alltid fallet, och en precis beskrivning av sammanhang är därför nödvändig. Information angående sammanhang är viktig både när man beskriver kvalifikationens övergripande mål och inriktning (B1) och när man utvecklar läranderesultaten i punktform (B2).

i back office med bokföring, personalhantering eller områden som inköp, försäljning och lagerhållning.

Exempel B

Innehavaren av kvalifikationen "grundläggande yrkesutbildning i miljöteknik för hantering av avloppsvatten" (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan arbeta med hantering av dräneringssystem och dagvatten, samt rening av avloppsvatten och avloppsslam. Han/hon arbetar vid kommunala och industriella avloppsreningsverk och i avloppsföretag. Han/hon ser till att kommunala och industriella avloppsreningsverk drivs hållbart och energieffektivt. Innehavaren av kvalifikationen är behörig att leda små avloppsreningsverk.

Exempel C

Innehavaren av kvalifikationen "yrkesutbildning i frisering eller skönhetsvård" (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan hjälpa kunder med skönhets- och hårvård och sälja företagets produkter och tjänster utifrån omfattande kunskap om produkter samt förfaranden för hälsa och säkerhet. Han/hon har en grundläggande allmän kompetens och kan välja en specialisering inom vägledning för hår- och skönhetsvård, som hudterapeut, hårfrisör eller barberare.

Exempel D

Innehavaren av kvalifikationen "ackrediterad revisor" (nivå 5 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan registrera och verifiera externa organisationers finansiella uppgifter. Han/hon kan ge kunder råd om hur de följer lagstadgade redovisningsregler och förse kunden med nödvändig affärsinformation. Innehavaren av denna kvalifikation anses ackrediterad att bedriva verksamhet som revisor som egenföretagare. I Belgien (Flandern) får endast ackrediterade revisorer utöva yrket.

Exempel E

Innehavaren av kvalifikationen "kirurgisk sjuksköterska" (nivå 6 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) har en avgörande roll inom kirurgisk vård som omfattar många drastiska och riskabla operationer och komplicerad teknisk utveckling i snabb följd. Han/hon kan ingå i ett tvärvetenskapligt team tillsammans med specialistläkare inom kirurgi, anestesiloger, anestesisjuksköterskor och operationssjuksköterskor. Han/hon kan bistå ansvarig specialist i dennes sysslor och samordnar och styr vården av patienten under den perioperativa fasen. Dessutom kan han/hon samarbeta med stödtjänsterna kring kirurgavdelningen, såsom steriltekniska enheten, omvårdnadsavdelningarna, röntgenavdelningen och laboratorerna. Kvalifikationen kan erhållas inom ramen för grundutbildningen när den lärande är anställd vid en ackrediterad sjukvårdsinrättning under kursen.

Källa: Projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass om kortfattade beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer.

Vägledande frågor

Syftet med frågorna nedan är att underlätta reflektion över aspekter som kan framhåvas vid utveckling av beskrivningar som förmedlar övergripande mål och inriktning för kvalifikationer (B1). Syftet är inte att besvara varenda fråga direkt eller mekaniskt.

- (a) Vad kan kvalifikationen användas till på arbetsmarknaden, i utbildning och/eller i samhället i allmänhet? Vad kan innehavaren av kvalifikationen göra med kvalifikationen?
- (i) Förbereder kvalifikationen innehavaren för särskilda uppgifter, funktioner och/eller yrken?
 - (ii) Ger kvalifikationen innehavaren särskilda rättigheter, till exempel tillstånd att utöva viss yrkesverksamhet? Ger den tillträde till ett reglerat yrke? Ger kvalifikationen rätt att starta särskild affärs- eller entreprenörsverksamhet?
 - (iii) Om kvalifikationen inte är direkt kopplad till särskilda uppgifter, sysselsättningar eller yrken, vad är då dess syfte i förhållande till
 - sysselsättning,
 - grundläggande utbildning,
 - fortbildning (kompetensutveckling),
 - personlig utveckling,
 - (iv) och ger kvalifikationen tillgång till fortsatt utbildning? Är det relevant att nämna möjliga progressionsvägar?
 - (v) Finns det särskilda krav för att individen ska kunna uppnå kvalifikationerna (till exempel tillträdeskrav till en utbildning som leder till kvalifikationen) som är nämnvärda för att klargöra deras roll och position?
- (b) Vilka grundläggande kunskaper, färdigheter och ansvar och självständighet (tidigare kompetenser) ⁽⁹⁾ har kvalifikationsinnehavaren utvecklat?

⁽⁹⁾ Termen "kompetens" har väckt debatt i diskussioner om europeiska referensramar för kvalifikationer på grund av skilda tolkningar av den. Samförstånd uppnåddes relativt snabbt vid avgränsningen av "färdigheter" och "kunskap" i det tidiga utarbetandet av den europeiska referensramen av kvalifikationer, men definitionen av den tredje domänen visade sig vara mer utmanande. Den tredje domänen i den europeiska referensramen för kvalifikationer benämndes ursprungligen "kompetens", men dess omfattning begränsades sedan till "ansvar och självständighet". Vid översynen av EQF år 2017 ändrades namnet på rubriken för den tredje domänen till "ansvar och självständighet", utan väsentliga ändringar av nivåbeskrivningarna. En analys av nivåbeskrivningar i förhållande till den "tredje domänen i den europeiska referensramen för kvalifikationer" (tidigare kallad kompetens och numera ansvar och självständighet) visar att trots att alla nationella nivåbeskrivningar uppvisar inslag som går i linje med självständighet och ansvar i enlighet med rekommendationerna från den europeiska referensramen för kvalifikationer så har en del utvidgat sina deskriptorer till att omfatta bredare dimensioner, såsom "kritiskt tänkande", "kreativitet", "entreprenörskap", "lära att lära", "samarbete" och så vidare. Även om dessa riktlinjer explicit hänvisar till nivåbeskrivningarna i EQF som en viktig utgångspunkt så används begreppet "kompetens" i riktlinjerna för att i så stor mån som möjligt inkludera nationell praxis och inte utesluta aspekter som betraktas som viktiga

- (c) Vad förväntas av innehavaren av kvalifikationen – till exempel med avseende på förmåga att arbeta självständigt?
- (d) Vad förväntas av innehavaren av kvalifikationen – till exempel med avseende på förmåga att ansvara för processer och leda andra?

Rekommendationer

- (a) Håll beskrivningen kort och koncis; sikta på ungefär en fjärdedel av hela beskrivningens längd.
- (b) Undvik användning av ett specifikt genus.
- (c) Använd termen "Innehavaren av kvalifikationen ..."
"kvalifikationsinnehavaren" eller den titel som erhålls vid förvärvande av kvalifikationen, och, om nödvändigt, "han/hon".
- (d) Nämn inom parentes nivån i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer (i förekommande fall).
Till exempel: "Innehavaren av kvalifikationen 'kontorsassistent' (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan ...".
- (e) Se till att beskrivningen presenterar de läranderesultat som anges i punkter korrekt, för att skapa samstämmighet mellan beskrivning och punkter – undvik diskrepans mellan beskrivningen och punkterna, som att beskrivningen betonar en hög grad av självständighet fast listan på läranderesultat bara nämner samarbete med andra.
- (f) Inkludera, beroende på kvalifikationens inriktning, information om kvalifikationens position och roll i förhållande till arbetsmarknaden, utbildningssystem och/eller samhället i allmänhet.
Information om sammanhanget kan inkluderas i beskrivningen för att visa kvalifikationens roll på arbetsmarknaden som i följande exempel:
 - (i) "Innehavaren av kvalifikationen 'företagsadministration' (nivå 5 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan arbeta på företagsfilialer och inom administration och är kvalificerad att bli egenföretagare."
 - (ii) "Innehavaren av kvalifikationen 'hotell och turism' (nivå 3 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan arbeta på logianläggningar, resebyråer och turistcenter."

i olika länder. Samtidigt betonas vikten av att behandla ansvar och självständighet i beskrivningar av läranderesultat. Mer information om nivåbeskrivningarna i EQF och i nationella referensramar för kvalifikationer finns i Cedefop (2018). [Analysis and overview of NQF level descriptors in European countries](#). Europeiska unionens publikationsbyrå.

- (iii) "Innehavaren av kvalifikationen 'snickeri' (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan bygga, installera, underhålla och restaurera träkonstruktioner för olika sorters byggnader. Han/hon kan planera och utföra manuellt och mekaniskt arbete på träkonstruktioner för inomhus- och utomhusväggar, tak, innertak och golv."
- (iv) "Innehavaren av denna kvalifikation anses ackrediterad att bedriva verksamhet som revisor som egenföretagare."
- (v) "Kvalifikationen är en förutsättning för att utöva yrket psykolog i landet."
- (vi) "Kvalifikationen ger möjligheten att uppnå kvalifikationer i utbildningssystemet och/eller yrkeskvalifikationer, i avsikt att (åter)inträda eller avancera på arbetsmarknaden."

Information om sammanhanget kan inkluderas i beskrivningen för att visa kvalifikationens position i förhållande till utbildningssystem eller samhället i allmänhet som i följande exempel:

- (i) "Kvalifikationen ger en stark grund inom bioteknikforskning, och innehavaren kan fortsätta med vidare studier inom specialiserade fält som genteknik och läkemedelsforskning."
- (ii) "Kvalifikationen är utformad som en grund till mer komplext och specialiserat lärande inom elinstallation eller elnät."
- (iii) "Detta är en skolförlagd grundläggande yrkesutbildning. Alternativt kan behörighet till högre studier förvärvas."
- (iv) "Kvalifikationen ger behörighet till akademiska studier."
- (v) "Kvalifikationen ger allmän kunskap och kompetens för anställning i diverse affärsrelaterade roller. Den ger möjlighet till personlig utveckling och öppnar upp för vidareutbildning i specialiserade områden av företagsledning eller entreprenörskap."
- (vi) "Kvalifikationen 'HLR-certifikat' utrustar individer med kunskap och färdigheter för att kunna ge omedelbar hjälp i medicinska nödsituationer, för att öka säkerheten både för dem själva och för andra omkring dem i samhället".

Observera att samma beskrivning kan betona kvalifikationens tänkta syfte och användningsområde för en eller alla aspekter (arbetsmarknad, utbildningssystem, samhället i allmänhet osv.)

- (g) Välj och sammanfatta central kunskap, centrala färdigheter och central kompetens som förvärvats genom kvalifikationen. Det kan hjälpa att reflektera

över huruvida fokus ligger mer på faktakunskap och teoretiska färdigheter respektive praktiska, analytiska eller generella färdigheter ⁽¹⁰⁾.

- (i) Undvik vaga påståenden: "Han/hon har viktiga yrkesfärdigheter och kompetenser och *goda allmänna kunskaper* inom sitt område."
- (ii) Undvik vaga adjektiv: "Han/hon ger *bra* kundservice." Se bilaga III.
- (iii) Nedan följer exempel på meningar i den inledande beskrivningen som kan belysa förvärvet av särskilda och tekniska färdigheter för en viss sektor eller ett visst yrke, liksom mer allmänna färdigheter och kunskaper som kan tillämpas i olika sektorer av arbetsmarknaden och samhället i allmänhet eller som förbereder för vidare lärande:
 - "Innehavaren av kvalifikationen kan installera, reparera och beställa uppdrag på ett säkert sätt på fastigheter och inom industrin. Han/hon ser till att slutresultatet är säkert och uppfyller de krav som angetts för arbetet."
 - "Han/hon förfogar över en rad grundläggande allmänna kunskaper, inklusive räkneförmåga och läs- och skrivkunnighet, och besitter medborgerlig kompetens för ett aktivt engagemang i samhället."
 - "Innehavaren av kvalifikationen kan säkerställa att it-systemen fungerar smidigt. Han/hon kan utveckla, anpassa och/eller underhålla dessa samt stödja användarna."
 - "Han/hon kan bygga, installera, återuppbygga, underhålla och restaurera träkonstruktioner för olika sorters byggnader."
 - "Innehavaren av kvalifikationen kan utföra djupgående analys av tidigare forskning och formulera forskningsfrågor för att göra framsteg i forskningen om biologisk mångfald."
- (h) Ange den övergripande graden av självständighet och ansvar. Detta kan även göras genom att använda bestämningsord (adjektiv och adverb) och/eller genom att noggrant välja verb och objekt. Se följande exempel:
 - (i) "Innehavaren av kvalifikationen 'hotell och turism' (nivå 3 i den europeiska/nationella referensramen för kvalifikationer) kan arbeta på

⁽¹⁰⁾ Begreppen kunskap och färdigheter kan redas ut på olika sätt i olika länder. På EU-nivå är de huvudsakliga inslagen i nivåbeskrivningarna i EQF 1) kunskap som beskrivs som faktabaserad eller teoretisk, 2) färdigheter som beskrivs som kognitiva och praktiska, och 3) ansvar och självständighet. Före översynen kallades det tredje inslaget "kompetens" men beskrevs i termer av självständighet och ansvar. Vid översynen av rekommendationen för den europeiska referensramen för kvalifikationer ändrades rubriken för den tredje lärandedomänen från kompetens till självständighet och ansvar. Källa: 2017 års rekommendation om den europeiska referensramen för kvalifikationer.

- logianläggningar, resebyråer och turistinformationstjänster.” Han/hon arbetar på verkställande nivå med självständighet och ansvar i viss grad med att tillhandahålla receptionstjänster och att följa rutiner och processer för hans/hennes specifika verksamhet.”
- (ii) ”Innehavaren av kvalifikationen kan, i samband med byggnadsarbeten med begränsad komplexitet, samordna, styra och anpassa den verkställande personalens verksamhet på byggarbetsplatsen.”
 - (iii) ”Innehavaren av kvalifikationen är behörig att ansvara för små avloppsreningsverk.”
 - (iv) ”Han/hon förväntas arbeta i tvärvetenskapliga grupper och ta ansvar för processer i allmänhet i förutsägbara och stabila sammanhang, men som är föremål för ändringar som kan ställa krav på anpassningsförmåga.”
- (i) Kom ihåg att läsaren av beskrivningen inte behöver vara bekant med det nationella sammanhanget. Lägg märke till användning av nationell terminologi som kanske inte är allmänt begriplig, eller komplettera med en förklaring.
- (i) Undvik: ”Efter att ha fullbordat en yrkesinriktad *matura*-prövning kan studenter delta i en *matura*-/yrkesutbildning och avlägga en godkänd *matura*-prövning för att anmäla sig till studieprogram i både högre och högspecialiserad utbildning.”
 - (ii) Skriv i stället: ”Kvalifikationen ger tillgång till högre yrkesutbildning och allmänna *matura*-prövningar som måste avläggas för inskrivning i högskolestudier.”
 - (iii) Undvik: ”Strukturen på yrkeskvalifikationen i elektroteknik och automatiseringsteknik har planerats så att utbildningen av elektriker lämpar sig för auktorisation AL som avses i lagstiftning om elsäkerhet, och utbildningen av automatiseringsmontörer lämpar sig för auktorisation B.” I stället: Informera om att kvalifikationen ger tillträde till nästa utbildningsnivå (elsäkerhetsauktorisering AL och B) och/eller betona dess efterlevnad av regelverk för elektriker.

Ytterligare överväganden och tips

- (a) Om det kan bidra till bättre förståelse av kvalifikationens mål och inriktning, ange information om inträdeskrav och andra krav, rättigheter (t.ex. tillträde till reglerade kvalifikationer) och/eller hur kvalifikationen kan erhållas. Se följande exempel:
- (i) ”Innehavaren av kvalifikationen ’Eltekniker’ (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan installera, koppla, ansluta och driftsätta bostads- [...]. Det är nödvändigt eller önskvärt med

- ytterligare certifikat för att utföra vissa uppgifter och/eller utföra uppgifter i vissa sammanhang.”
- (ii) ”Det går att tillägna sig kvalifikationen inom ramen för grundutbildning där den lärande är anställd vid en ackrediterad sjukvårdsinrättning under kursen.”
- (iii) ”Kvalifikationen kan uppnås genom tre års utbildning som kombinerar arbetsplatspraktik och skolförlagd undervisning.”
- (b) I förekommande fall och om det är relevant, klargör huruvida innehavaren kan ha uppnått ett specialiserat lärande på grund av tidigare specialiseringar eller valbara enheter/moduler. Se följande exempel:
- (i) ”Innehavaren av kvalifikationen kan ha mer specialiserade färdigheter inom hårvårds- och skönhetsrådgivning, hudvård, hårfrisering och barbering, beroende på valt kompetensområde. Kompetensen kan utökas ytterligare genom valbara delkvalifikationer eller moduler inom alla områden.”

B2. Läranderesultat i punkter

Efter den inledande förklaringen av kvalifikationernas övergripande mål och inriktning bör beskrivningen fortsätta med en punktlista över de huvudsakliga läranderesultaten.

Tabell 3. Läranderesultat i punkter

Beskrivning av kvalifikationens övergripande mål och inriktning.	Innehavaren av kvalifikationen ...
Läranderesultat i punkter	Han/hon kan 1) 2) 3) ...

Källa: Projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass om kortfattade beskrivningar av läranderesultat för kvalifikationer

De centrala läranderesultat som räknas upp i punkterna bör behandla och framhäva tre nyckelaspekter.

B.2.1. Bredd/inriktning på det lärande som ska uppnås.

B.2.2. Djup/komplexitet på det lärande som ska uppnås.

B.2.3. Sammanhang.

Bredden/omfattningen, djupet/komplexiteten och sammanhanget hanteras separat i riktlinjerna för att understryka deras relevans, men de bör inte hanteras separat eller användas för rigoröst vid utvecklingen av de kortfattade beskrivningarna. De kan överlappa, och i beskrivningarna bör de interagera och stödja varandra.

Dels beskriver riktlinjerna de innehållsaspekter som bör behandlas i punkterna, dels anger de en språklig och grammatisk struktur (syntax och meningsuppbyggnad) för att formulera punkterna som uttrycker läranderesultaten (se tabell 3).

Ruta 2. Definitioner av viktiga begrepp

Bredd/inriktning på lärandet innebär att klargöra *inriktning och användningsområde* för det lärande som uppnåtts med kvalifikationen, och därmed avgränsa och markera gränserna för det uppnådda lärandet. Det innebär att förmedla information om de olika kunskaper som utvecklats lika väl som att beskriva de färdigheter och kompetenser som kvalifikationsinnehavaren behärskar. Lärandedomänerna (som också kallas den horisontala dimensionen av referensramar för kvalifikationer) som beskrivs i nivåbeskrivningarna i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer utgör utgångspunkt för reflektion över lärandets bredd ⁽¹¹⁾. Se även bilaga IV.

Exempel: Innehavaren av kvalifikationen kan jämföra och utvärdera utbildningspolitiska initiativ i olika EU-länder för att bidra med information till evidensbaserat beslutsfattande.

Exempel: Innehavaren av kvalifikationen kan välja och tillämpa den mest innovativa restaurationstekniken för att bevara och skydda historiska byggnader och monument.

Exempel: Innehavaren av kvalifikationen kan installera och reparera byggnadskonstruktioner i trä för olika bostäder och industribyggnader.

Anmärkning: Genom att noggrant välja aktivt verb ("jämföra och bedöma", "installera och reparera") och objekt ("utbildningspolitiska initiativ i olika EU-länder", "den mest innovativa restaurationstekniken", "byggnadskonstruktioner i trä") och genom att lägga till information om sammanhang ("för att bidra med information till evidensbaserat beslutsfattande", "för att bevara och skydda historiska byggnader och monument", "för olika bostäder och industribyggnader") kan den kunskap, de färdigheter och den kompetens – bredden/omfattningen på lärandet – som förvärvats av den som innehar kvalifikationen framträda (kunskap om utbildningspolitiska initiativ, tekniker för att jämföra olika länder och utvärdera politik eller restauration av

⁽¹¹⁾ I den europeiska referensramen för kvalifikationer är de tre lärandedomänerna 1) kunskap: beskrivs som teoretisk och/eller faktabaserad, 2) färdigheter: beskrivs som kognitiva (dvs. inbegripet användning av logiskt, intuitivt och kreativt tänkande) eller praktiska (dvs. inbegripet manuell skicklighet och användningen av metoder, material, verktyg och redskap), och 3) ansvar och självständighet: beskrivs som den lärandes förmåga att tillämpa kunskap och färdigheter självständigt och ansvarsfullt. Detta kallas också för den vertikala dimensionen av EQF.

historiska byggnader, praktiska färdigheter som hänger samman med installation och reparation, osv.).

Lärandets djup/komplexitet handlar om att klargöra hur komplext och sofistikerat det uppnådda lärandet är. Varierande grader av expertis och skicklighet kan uppnås inom samma lärandedomän (t.ex. teoretisk kunskap eller praktiska färdigheter). Nivåbeskrivningarna i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer (som även kallas den vertikala dimensionen av referensramar för kvalifikationer) bildar en utgångspunkt för att definiera lärandets djup och komplexitet ⁽¹²⁾.

Exempel: Innehavaren av kvalifikationen kan självständigt välja och tillämpa de lämpligaste forskningsverktygen för att samla in empiriska belägg inom marinbiologi.

Exempel: Innehavaren av kvalifikationen kan samla in empiriska belägg under övervakning och bidra till pågående studier inom marinbiologi.

Anmärkning: Genom att noggrant välja verb ("välja och tillämpa", "samla in") och objekt (forskningsverktyg", "empiriska belägg"), genom att använda bestämningsordet "självständigt" och genom att lägga till information om sammanhang ("för att samla in belägg" eller "stödja studier på området marinbiologi") kan graden av komplexitet i det förvärvade lärandet lyftas fram.

Information om sammanhang: När man skriver meningarna om specifika läranderesultat (i punktform) hjälper information om sammanhang att närmare specificera de förväntade läranderesultaten som ska uppnås. Utöver de verb och objekt som bildar en enkel mening förmedlar vidare information om sammanhang fler detaljer, till exempel om situationer, metoder och förhållanden – enbart verb eller objekt räcker inte för att fånga läranderesultatens bredd och djup. För att underlätta denna process ger riktlinjerna också rekommendationer till språklig och grammatisk struktur (syntax och meningsuppbyggnad) för de meningar som uttrycker läranderesultat (se tabell 3). Information om sammanhang kan samtidigt bidra till att klargöra kvalifikationens roll och position i förhållande till arbetsmarknaden, utbildning och samhället i allmänhet. Denna sistnämnda aspekt bör framträda redan i beskrivningen som presenterar de övergripande målen och inriktningen på kvalifikationen (B1).

Föregående exempel i denna illustrativa ruta, avsnitt B1 och resten av detta avsnitt ger exempel på hur man kan behandla sammanhang i meningar om läranderesultat som uttrycks i punkter.

Vägledande frågor

Syftet med frågorna nedan är att underlätta reflektion över aspekter som kan framhävas vid utveckling av punkter som beskriver läranderesultat (B.2). Syftet är inte att besvara varenda fråga direkt eller mekaniskt.

- (a) Vad förväntas innehavaren av kvalifikationen veta och med vilken kompetensnivå?
- (i) Grundläggande allmän kunskap?
 - (ii) Teknisk och specialiserad kunskap?

⁽¹²⁾ Den europeiska referensramen för kvalifikationer har åtta nivåer som beskrivs i termer av läranderesultat. Nivån ökar efter skicklighetsgrad, där nivå 1 är lägst och nivå 8 högst. Detta kallas också för den vertikala dimensionen av EQF.

- (b) Vad förväntas innehavaren av kvalifikationen kunna göra och med vilken kompetensnivå?
- (i) Praktiska färdigheter?
 - (ii) Analytiska färdigheter?
 - (iii) Grundläggande eller avancerade?
- (c) Vad förväntas av innehavaren av kvalifikationen i fråga om bredare men relevanta övergripande färdigheter och kompetenser?
- (i) Färdigheter och kompetenser i självledarskap (t.ex. tidshantering, lära att lära)?
 - (ii) Färdigheter och kompetenser i kommunikation (muntliga och skriftliga presentationer osv.)?
 - (iii) Sociala färdigheter och kompetenser (lagarbete, ledarskap osv.)?
 - (iv) Andra möjliga typer av färdigheter och kompetenser med direkt relevans för kvalifikationen och tillämpningsområdet?
- (d) Vad förväntas av innehavaren av kvalifikationen när det till exempel gäller att arbeta självständigt och ta ansvar?

Rekommendationer

- (a) Fokusera och prioritera väsentliga läranderesultat som beskriver den övergripande inriktningen, innehållet och komplexiteten hos kvalifikationen.
- (b) Innehavaren av kvalifikationen ska alltid stå i centrum.
- (c) Ett noggrant urval av aktiva verb och objekt samt av information om sammanhang (B.2.3) är viktiga aspekter för att behandla bredd (B.2.1) och djup (B.2.2).
- (d) Meningens struktur (syntax), dvs. hur innehållet är organiserat, kan också stödja förståelsen. Följande struktur rekommenderas: Subjekt – aktivt verb – objekt – sammanhang ⁽¹³⁾.

Tabell 4. **Syntax för meningar (punkter) som beskriver läranderesultat**

Subjekt	Aktivt verb	Verbets objekt	Sammanhang
	Adverb och adjektiv kan läggas till när de anses relevanta, men måste användas varsamt		
Innehavaren av kvalifikationen ...	kan presentera	resultaten av riskanalysen i skrift	så att andra kan följa processen och replikera resultaten.

⁽¹³⁾ Trots att kategorin "sammanhang" i tabell 4 inte är en "grammatisk kategori" (som verb eller substantiv) så rekommenderar riktlinjerna, liksom Cedefops handbok om läranderesultat, att sammanhang betraktas som en del av meningens struktur (syntax) för att försäkra att information om denna aspekt tas med.

Han/hon...	kan skilja mellan	miljöpåverkan	av de kylande gaser som används i kylanläggningar.
Innehavaren av kvalifikationen ...	kan samordna	verkställande personals uppgifter	på byggarbetsplatser med begränsad komplexitet.
Han/hon...	kan utföra	avancerade ekonomiska prognoser	genom att använda planeringsverktyg för företag och för att stödja ekonomisk planering och verksamhetsplanering.

Källa: Projektgruppen för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass om korta beskrivningar av läranderesultaten för kvalifikationer och anpassning från Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: A European handbook*. Andra upplagan. Luxemburg: Europeiska unionens publikationsbyrå.

- (e) Välj aktivt verb och objekt för varje mening noggrant och se till att de kan bidra till förståelse av bredd/inriktning (B.2.1) lika väl som djup/komplexitet (B.2.2) för det lärande som ska uppnås, och sammanhang (B.2.3). Se bilaga II. Följande är exempel på verb som ger ledtrådar om bredd/omfattning på det förvärvade lärandet:

- (i) Verbet "installera" kan antyda praktiska färdigheter, medan verbet "utforska" kan antyda analytiska färdigheter.
- (ii) Märk väl att praktiska eller analytiska färdigheter kan ha samma grad av komplexitet, och i detta fall ger verbens betydelse indikationer på lärandets bredd/omfattning. De två verben skulle också kunna ingå i samma kvalifikation.

Följande exempel på olika objekt ger ledtrådar om bredden/omfattningen (B.2.1) på det förvärvade lärandet:

- (i) "Han/hon kan jämföra politiska initiativ ..." skiljer sig från "han/hon kan jämföra budgetintäkter ..." eller "han/hon kan jämföra byggnadstekniker ...".
- (ii) Notera att dessa läranderesultat kan ha samma grad av komplexitet.

Följande är exempel på verb som ger ledtrådar om djupet/komplexiteten (B.2.2) hos det förvärvade lärandet:

- (i) Verb som "utvärdera och förbättra", "rikta" samt "analysera och optimera" kan påvisa större komplexitet än verb som "bistå", "upprepa", "utföra" och "kontrollera".

Följande exempel på olika objekt med samma verb påverkar förståelsen av det förvärvade lärandets djup/komplexitet (B.2.2), vilket visar vikten av att noggrant välja objekt till meningen och lärandet:

- (i) "Han/hon kan analysera återkoppling från kunder som samlats in via strukturerade och fördefinierade onlineundersökningar" skiljer sig från

"han/hon kan analysera genetiska sekvenser för att skraddarsy medicinska behandlingar". "Han/hon kan utarbeta enkla sammanfattningar" skiljer sig från "han/hon kan utarbeta ett heltäckande forskningsförslag".

Följande exempel på aktiva verb ger ledtrådar om sammanhanget (B.2.3) med avseende på tillämpning av lärandet och/eller vad innehavaren av kvalifikationen kan göra med den:

- (i) Användning av verb som "montera", "anlägga" och "bygga" kan visa att kvalifikationen främst förbereder för jobb som förlitar sig på praktiska färdigheter.
- (ii) Användning av verb som "analysera", "beskriva" och "utarbeta" kan visa att kvalifikationen främst (eller dessutom) förbereder för jobb som förlitar sig på analytiska färdigheter eller för vidareutbildning.

Följande är exempel på objekt som ger en indikation om sammanhang angående tillämpning av lärande och vad innehavaren av kvalifikationen kan göra med den:

- (i) Innehavaren kan "analysera rättsliga ärenden ..." kan antyda läranderesultatens relevans för en juridisk miljö.
 - (ii) Innehavaren kan "utföra laboratorieexperiment ..." kan antyda läranderesultatens relevans för en laboratoriemiljö.
- (f) Ta med information om sammanhang (till exempel om förhållanden, situationer, metoder och syfte) för att förbättra förståelse av omfattning/bredd (B.2.1) och djup/komplexitet (B.2.2) på lärandet samt var de förvärvade läranderesultaten kan tillämpas. Se följande exempel:
- (i) "Han/hon kan analysera rättsliga ärenden för att bedöma rättsliga konsekvenser och tillhandahålla välgrundade rekommendationer till klienter".
 - (ii) "Han/hon kan analysera rättsliga ärenden och undersöka juridiska teorier för att bidra till publicering av vetenskapliga artiklar".
 - (iii) "Han/hon kan utföra laboratorieexperiment för att demonstrera grundläggande kemiska reaktioner och principer för unga elever."
 - (iv) "Han/hon kan utföra laboratorieexperiment för att bedöma läkemedels effektivitet."
 - (v) "Han/hon kan självständigt interagera på engelska kring frågor om turistinformation och hotellinkvartering."
 - (vi) "Han/hon kan använda datoriserade system och programvara för enkla grafiska två-/tredimensionella presentationer."
 - (vii) "Han/hon kan förstärka byggnadskonstruktion och byggnadsdelar i enlighet med nationella riktlinjer för täckning, förankring och fogning."

- (g) Om bestämningsord används (adverb och adjektiv), se till att de bidrar till större precision och undvik därför vaga/allmänna adjektiv. Se bilaga IV. Följande exempel på adjektiv kan klargöra lärandets djup/komplexitet:
- (i) Innehavaren kan "utveckla enkla datorprogram för behandling och visualisering av data".
 - (ii) Innehavaren kan "självständigt identifiera material och verktyg för att konstruera vattentäta tak".
 - (iii) Innehavaren kan "utföra rutinmässiga kirurgiska ingrepp under vägledning, inklusive operationer."
- (h) Presentera kunskap och färdigheter, inklusive övergripande färdigheter när dessa är relevanta, på ett sammankopplat och integrerat vis:
- (i) Undvik: Att dela upp kunskap och färdigheter i separata listor eller att lista faktorer för bredd eller djup separat.
 - (ii) Reflektera över om kunskap och färdigheter kan presenteras tillsammans eller huruvida sambandet mellan dem kan antas/antydast. Se följande exempel:
 - Han/hon kan "slutföra en elinstallation i enlighet med gällande bestämmelser för hälsa och säkerhet".
 - Han/hon kan "utforma och använda algoritmer för att analysera trender på finansmarknaden."
 - Han/hon kan "utföra skönhetsbehandlingar och vägleda kunderna i egenvård för huden och användning av produkterna".
 - (i) Reflektera över målen och inriktningen för kvalifikationen för att uppnå en balans, till exempel mellan grundläggande kunskap (såsom grundläggande matematik, naturvetenskap, språk), avancerad kunskap, avancerade specialiserade och tekniska färdigheter (t.ex. kopplade till en uppgift eller funktion) eller generella och överförbara kompetenser (såsom problemlösning, lära att lära och kommunikation). Hur beskrivningarna formulerats ger insikter i huruvida den kunskap, de färdigheter och den kompetens som förvärvats är, till exempel, endast relevanta för ett visst yrke eller en viss sektor, för branschövergripande sektorer, för samhället i stort eller i första hand fungerar som en språngbräda för vidare lärande. Se följande exempel:
 - (i) Han/hon kan "namnge geometriska former och figurer ..."
 - (ii) Han/hon kan "mäta och analysera fysiska parametrar hos kraftverk och elektrisk utrustning för att upptäcka fel och inleda åtgärder."
 - (iii) Han/hon kan "kommunicera professionellt med kollegor, kunder och besökare i person, i telefon eller via skriftlig korrespondens ..."

- (iv) Han/hon kan "integrera grunderna i industriell ekonomi och överväganden för miljöskydd för att planera strukturer för byggnadsverksamhet."
- (v) Han/hon kan "självständigt identifiera viktiga parametervärden för att bearbeta och använda formsprutning."
- (vi) Han/hon kan "välja, förbereda och använda snittblommor, prydnadsgrönt och krukväxter av olika slag för att skapa blomsterarrangemang och blomsterdekorationer."
- (vii) Han/hon kan "utveckla, skriva och utvärdera territoriella projekt för lokal demokrati och styrning."
- (viii) Han/hon kan "organisera engagerande konstnärliga aktiviteter som passar för barns behov, inklusive i sjukhusmiljö."
- (j) Ange nivån av självständighet och ansvar som förväntas i hans/hennes arbete eller för att leda andra. Se följande exempel:
 - (i) Han/hon kan "självständigt utforma, samordna och leda utbildningsprocesser och utbildningsprojekt, själv eller i samarbete med kollegor och grupper."
 - (ii) Han/hon kan "ge tekniska instruktioner till arbetstagare och underleverantörer och kontrollera kvalitet och efterlevnad av reglerna i byggnadsarbetets utförande."
 - (iii) Han/hon kan "planera och övervaka arbetet och affärsprocessen ..."
 - (iv) Han/hon kan "assistera projektledaren i verksamheten ..."
 - (v) Han/hon kan "självständigt utveckla genomförandeplaner för att bygga anläggningar och, vid behov, justera planerna under genomförandet av byggnadsprojektet."
 - (vi) Han/hon kan "självständigt avgöra dimensioner för byggelement, men inte sammankoppla dessa till helheter (byggnader), och kan därför ännu inte planera hela byggnader."
 - (vii) Han/hon kan "självständigt och kreativt utföra vissa enkla uppgifter inom området väg- och vattenbyggnad och utföra mer komplexa uppgifter i grupp."
- (k) Välj aktiva verb noga, och undvik vaga sådana. Se bilaga II.
- (l) Använd hellre den aktiva formen än den passiva och konstruera meningarna utifrån verbet. Se följande exempel:
 - (i) Undvik: "Patientens muskelhälsa kan bedömas ..."
 - (ii) Skriv i stället: "Innehavaren av kvalifikationen kan bedöma patientens muskelhälsa för att tillhandahålla individanpassade behandlingar för smärtlindring och förbättrad rörlighet."
- (m) Undvik att använda verb som substantiv.

- (i) Undvik: "Samarbete vid utformning och skapande av modellen ..."
- (ii) Skriv i stället: "Han/hon samarbetar vid utformning ..."
- (iii) Undvik: "Han/hon har visat kompetens inom byggnad, installation, underhåll och restauration av träkonstruktioner för olika sorters byggnader."
- (iv) Skriv i stället: "Han/hon kan bygga, installera, underhålla och restaurera träkonstruktioner ..."
- (n) Undvik upprepningar och komplicerad meningsbyggnad.
- (o) Uttryck lärandets djup och komplexitet i enlighet med deskriptorer i den europeiska referensramen/de nationella referensramarna för kvalifikationer, men se till att definiera särskilda och detaljerade läranderesultat som hör ihop med en viss kvalifikation ⁽¹⁴⁾.

Ytterligare överväganden och tips

- (a) Varje mening kan kombinera fler än ett verb, men bör helst hänvisa till samma objekt/substantiv och framställa en logisk sekvens som visar på en ökande komplexitet (annars framstår det som mer tvetydigt och komplext). Se bilaga II.
 - (i) Till exempel kan följande verbkombinationer påvisa en ökande grad av komplexitet:
 - Han/hon kan "planera, samordna och övervaka logistik och anläggningar på byggarbetsplatser, inklusive byggnadsställningar som används som arbetsplats respektive som skydd."
 - (ii) Undvik: Han/hon kan "planera formbygge, armering och gjutning för nybyggnation och underhåll av byggmaterial och bedöma arbetets kostnader, tidsförbrukning och miljöpåverkan."
 - (iii) Skriv i stället: "Innehavaren av kvalifikationen kan planera formbygge, armera och gjuta för nybyggnation, underhålla byggmaterial
 - (iv) samt bedöma kostnader, tidsförbrukning och miljöpåverkan av arbetet."
- (b) Trots att den europeiska referensramen/de nationella referensramarna för kvalifikationer anger en "övergripande eller genomsnittlig nivå för kvalifikationer" (alltså nivå där kvalifikationens tyngdpunkt ligger, så kallad

⁽¹⁴⁾ Deskriptorer i nationella referensramar för kvalifikationer befinner sig vanligtvis på en allmän nivå eftersom de omfattar en mängd kvalifikationer. Läranderesultaten för att beskriva enskilda kvalifikationer måste vara mer detaljerade och specifika, men samtidigt upprätthålla samstämmighet med nivådeskriptorerna i de nationella referensramarna/den europeiska referensramen för kvalifikationer.

”best fit”) som bedöms med hänsyn till alla inslag så kan komplexiteten hos specifika enskilda läranderesultat i punkter vara lägre/högre än detta genomsnitt. Även om vissa avvikelser är förväntade bör inte dessa vara för markanta, eftersom det kan väcka frågor om kvalifikationens övergripande sammansättning.

- (c) Det är väsentligt att vara medveten om skillnaden mellan vad som kan observeras direkt och entydigt (en murares förmåga att lägga tegelstenar på tegelstenar) och sådant som är mer besvärligt att observera (en murares förmåga att planera och samarbeta med andra branscher på en byggarbetsplats). Färdigheter som är svåra att observera är också nödvändiga, och behöver behandlas och identifieras systematiskt.
- (d) Verb som avser observerbara och mätbara handlingar bidrar till att minska vagheten i beskrivningarna.
- (e) Läranderesultat som inte kan observeras eller mätas direkt och enkelt måste beskrivas genom noggrann angivning av objekt och sammanhang.
- (f) Med hänsyn till begränsningar som den längd som föreslås i dessa riktlinjer kan intressenter avgöra huruvida och hur obligatoriska och kompletterande (valbara) resultat bör särskiljas.

Förkortningar

Cedefop	Europeiskt centrum för utveckling av yrkesutbildning
EQF	Den europeiska referensramen för kvalifikationer
ETF	Europeiska yrkesutbildningsstiftelsen

Bilagor

Bilaga I Exempel på kortfattade beskrivningar av kvalifikationer med läranderesultat som utgångspunkt

Följande "typexempel" på korta beskrivningar syftar till att tillhandahålla exempel på en praktisk tillämpning av riktlinjerna och klargöra hur riktlinjerna kan användas. De bygger på faktiska nationella beskrivningar som utvecklats med hjälp av riktlinjerna inom ramen för projektgruppen och har justerats och reviderats gemensamt av medlemmar i projektgruppen för att anpassa dem bättre till riktlinjernas rekommendationer.

Kvalifikation: klinisk psykolog
Den kliniska psykologen (nivå 7 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) utvecklar och tillämpar teorier, metoder och tekniker från psykologisk vetenskap vid hälsofrämjande screening, psykologisk diagnostik och utvärdering av hälsoproblem, samt vid förebyggande, vägledning och behandling av människor med behov av vård eller stöd. Därmed får individer stöd från början, både genom att arbeta på sin personliga utveckling och genom att optimera sitt funktionella oberoende och välbefinnande. Att ha psykologlegitimation är, såsom föreskrivs i lagen om behörighet att utöva yrke inom hälso- och sjukvården, en förutsättning för att få utöva yrket.

Den kliniska psykologen kan

- (a) göra en psykologisk utvärdering,
- (b) göra insatser för att lindra lidande och främja hälsa och välbefinnande hos individer, grupper och organisationer,
- (c) generera forskning och resultat som bidrar till yrkeskunskapen och/eller utvärdera effektiviteten i olika aktiviteter inom yrket,
- (d) integrera forskning och klinisk expertis samordnat med vårdtagaren och sammanhanget de befinner sig i,
- (e) tillämpa vetenskapliga insikter och metoder,
- (f) agera i enlighet med yrkesetiska regler,
- (g) utveckla och upprätthålla en professionell arbetsrelation med vårdtagaren,
- (h) utöva yrket på ett professionellt och socialt ansvarsfullt sätt,
- (i) utveckla och upprätthålla egen sakkunskap,
- (j) reflektera över och genomföra självutvärdering och egenvård,
- (k) och interagera med yrkesverksamma från många olika discipliner.

Kvalifikation: it-säkerhetstekniker

Kvalifikationsinnehavaren (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan säkerställa att it-system fungerar smidigt. Han/hon kan utveckla, anpassa och/eller underhålla dessa, samt se efter användarna. Han/hon har praktiska kunskaper från datavetenskap, elektroteknik och produktionsteknik.

Han/hon arbetar självständigt och/eller i grupp på företag som utvecklar och erbjuder informations- och kommunikationstekniska produkter och tjänster, eller på offentliga myndigheter och institutioner.

Detta är en skolförlagd grundläggande yrkesutbildning. Alternativt kan behörighet till högre utbildning förvärfvas.

Innehavaren av kvalifikationen kan

- (a) analysera, bedöma och optimera operativa processer, arbetsflöden och ramvillkor för användning av it-system,
- (b) utforma arbetsprocesser med tekniska och organisatoriska hjälpmedel,
- (c) utveckla och anpassa tillämpningsprogramvara för operativa processer,
- (d) analysera, planera, bygga, driftsätta och upprätta kontakt med it-system,
- (e) analysera, bygga och ansluta till it-system, programmera och driftsätta automatiseringssystem,
- (f) planera, skapa och underhålla databaser med lämpliga programmeringsspråk och verktyg för programvaruutveckling,
- (g) säkra energiförsörjningen för it-system och optimera energiförbrukningen,
- (h) observera standarder och föreskrifter från industri och lagstiftning och användning av tekniska regler och föreskrifter,
- (i) iaktta datasäkerhet, dataskydd och upphovsrätt,
- (j) ansvarsfullt utforma och reflektera över den egna arbetsmiljön och egna arbetsprocesser,
- (k) tillämpa standarder och riktlinjer för att säkerställa kvalitet hos process och produkt,
- (l) samarbeta och kommunicera i grupp,
- (m) analysera kunders krav och ge råd till kunder, även på engelska,
- (n) samt inhämta, förbereda och presentera information och dokument på engelska om verksamheten.

Kvalifikation: betongarbete

Professionella betongarbetare (nivå 4 i EQF/nationella referensramar för kvalifikationer) kan planera formbygge av byggnader, armera och gjuta nya byggnader och konstruktioner, samt underhålla befintliga byggnader. Innehavaren av kvalifikationen kan bygga bostäder, kommersiella byggnader, sjukhus, skolor och fördämningar. Kvalifikationen kan erhållas efter fyra års utbildning med kombinerad arbetsplatspraktik och yrkesskola. Kompetens kan utökas ytterligare med eftergymnasial yrkesutbildning på nivå 5 i EQF.

Innehavaren av kvalifikationen kan

- (a) arbeta självständigt efter informationsmodeller, ritningar, beskrivningar och prefabricerade lösningar,
- (b) bedöma arbetets kostnader, tidsförbrukning och miljöpåverkan,
- (c) formbygga konstruktioner och byggnadsdelar med hjälp av traditionellt och systematiskt formbygge,
- (d) armera konstruktioner och byggnadsdelar i enlighet med beskrivningar för täckning, förankring och fogning,
- (e) redogöra för arbetsprocesser i vilka prefabricerade och traditionella metoder används,
- (f) gjuta olika konstruktionsdelar och golv och bedöma konsekvenserna av olika gjutningstryck,
- (g) sortera och hantera avfall enligt gällande bestämmelser, återanvända material och reflektera över konsekvenserna av felaktig hantering,
- (h) redogöra för och använda kvalitetssäkringssystem, utföra arbete i enlighet med gällande krav för hälsa, miljö och säkerhet och reflektera över konsekvenserna av att inte hörsamma kraven,
- (i) bedöma riskerna i enlighet med gällande regler och genomföra skyddsronder,
- (j) arbeta i enlighet med föreskrifter och avtal som reglerar arbetsvillkoren för branschen, och förklara arbetsgivarens respektive arbetstagarens rättigheter och skyldigheter,
- (k) och reflektera över kraven och förväntningarna som ställs på en jämställd och inkluderande yrkesgemenskap.

Bilaga II Aktiva verb

Tvetydiga och exakta verb: Cedefops handbok om läranderesultat ⁽¹⁵⁾

Tvetydigt		Exakt	
veta förstå åtnjuta bestämma uppskatta	greppa betydelsen av bli bekant med tro vara medveten om begripa	skilja mellan differentiera montera justera identifiera lösa	skriva räkna upp konstruera kontrastera jämföra lista

Handlingsverb inhämtade från nationella kvalifikationer och annat material som tillhandahållits och analyserats inom ramen för projektgruppen för korta beskrivningar av läranderesultat för den europeiska referensramen för kvalifikationer och Europass ⁽¹⁶⁾

Breda/generella handlingsverb					
använda	uträtta	slutföra	definiera	ta	
arbeta	ange	beakta	tillåta	göra	anta
ordna	hålla	notera	medföra	ta hänsyn till	hantera
tillverka	fortsätta	Sätta/ställa	avgöra	visa	
ge	fylla	agera	äga	tillfredsställa	

Exakta handlingsverb					
tillämpa	godkänna	konstruera	inleda	formge	korrigera
kontrollera	leda	upplösa	organisera	verkställa	uppskatta
identifiera	konfigurera	eliminera	förvärva	tjäna	lära
förbereda	justera	konsultera	självutvärdera	beräkna	förpacka
demonstrera	optimera	slutföra	återskapa	ersätta	leverera
utveckla	samla in	hitta	vägleda	sammanfatta	observera
analysera	återuppbygga	inleda	demontera	fastställa	hantera
producera	uppfylla	räkna	medfölja	stödja	testa
kommunicera	övervaka	fördela	realisera	ingripa	reparera
delta	tillverka	styra	reagera	ta isär	rapportera
bearbeta	möta	upprepa	åtgärda	samarbeta	sälja
planera	ta emot	vägleda	förutse	återvända	söka upp

⁽¹⁵⁾ Cedefop (2022). *Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook*. Andra upplagan. Europeiska unionens publikationsbyrå.

⁽¹⁶⁾ Förteckningarna innehåller exempel på verb som används i nationella nivådeskriptorer samt listan på handlingsverb som ingår i *riktlinjerna för att utforma nationella kursplaner i Norge*, som godkänts av *Kunnskapsdepartementet* och det samiska parlamentet den 26 juni 2018 och reviderats den 10 oktober 2018 i Oslo:

Exakta handlingsverb					
genomföra	känna igen	exponera	montera	säkerställa	utföra
installera	formulera	programmera	bruka	överföra	standardisera
iaktta	fullborda	förklara	begränsa	genomarbetsa	strukturera
integrera	uppdatera	skissera	utstaka	motivera	införa
upprätthålla	dokumentera	främja	assistera	förhandla	fullfölja
beskriva	sprida	reflektera	raffinera	visualisera	bedöma
övervaka	mäta	bedöma	utforma	jämföra	ställa in
hantera	läsa	föreslå	sammanställa	besluta	ansluta
välja	montera	samarbeta	kalibrera	delegera	skissa
presentera	råda	svara	extrahera	följa upp	förbättra
följa	bygga	anpassa	skriva	undersöka	dela
presentera	förvara	bemästra	restaurera	upptäcka	kombinera
säkerställa	samordna	informera	se efter	sälja	specificera
förhindra	beställa	lösa	erhålla	nedmontera	utbyta
skapa	utvärdera	utforska	administrera	syntetisera	ange
bearbeta	organisera	rita	syntetisera	modifiera	verifiera
placera	välja	anta	medverka	renovera	konsolidera
tillhandahålla	omfatta	åta sig	tolka	tildela	leverera
inventera	validera	godkänna	relatera	omvandla	verkställa
involvera	mobilisera	omorganisera	skydda	avgöra	konceptualisera
leda	söka	instruera	introducera	uppnå	kritisera
övervaka	revidera	köra	utforska	diagnostisera	återställa
experimentera	validera				

Exempel på kombinationer av handlingsverb med samma objekt som kan visa ökad komplexitet	
utforma och genomföra	förvara och underhålla
genomföra och dokumentera	hantera och bearbeta
säkra och dokumentera	identifiera och initiera
installera och konfigurera	identifiera och förhindra
installera och kontrollera	identifiera och övervaka
montera och installera	identifiera och föreslå
organisera och kontrollera	packa och leverera
konstruera och kontrollera	montera och införa
kontrollera och följa	förbereda, identifiera och förklara
planera och organisera	planera, förbereda och genomföra
planera och ta fram förslag	samordna, förbereda och se efter
planera och genomföra	övervaka, planera och rapportera
mäta och analysera	utveckla, skapa och stödja

Exempel på kombinationer av handlingsverb med samma objekt som kan visa ökad komplexitet	
analysera och hantera	utveckla, skriva och utvärdera
analysera och jämföra	genomföra, integrera och kontrollera
tolka och tillämpa	analysera, åtgärda och underhålla
informera och ge råd	söka upp, analysera och utvärdera
ge råd och vägleda	demonstrera, integrera och tillämpa
samarbeta och kommunicera	identifiera, välja och analysera
kommunicera och förhandla	analysera, utvärdera och förbättra
förbereda och slutföra	leda, övervaka och åtgärda
förbereda och sammanställa	samordna, styra och justera
genomföra och organisera	bygga, installera, återuppbygga, underhålla och restaurera
producera och presentera	montera, sätta ihop, ta isär och demontera
utveckla och justera	

Bilaga III Bestämningsord (adjektiv och adverb)

Exempel på bestämningsord som hämtats från nivådeskriptorer för nationella referensramar för kvalifikationer från länder som hänvisas till i den europeiska referensramen för kvalifikationer ⁽¹⁷⁾

Exempel på breda/generella bestämningsord		
viss/visst	viktig/viktigt	lämplig/lämpligt/lämpligtvis
relevant	särskild/särskilt	passande
mycket	bred/brett	framgångsrik/framgångsrikt
diverse	rätt	vanlig/vanligt/vanligtvis
bra	effektiv/effektivt	viktig/viktigt
nödvändig/nödvändigt	omfattande	

Exempel på bestämningsord (adverb eller adjektiv) som kan hjälpa till att förmedla komplexitetsnivåer		
grundläggande	avancerad/avancerat	fullständig/fullständigt
bekant	mellan-	komplex/komplicerad
enkel/enkelt	självständig/självständigt	innovativ/innovation/innovativt
repetitiv/repetitivt	kreativ/kreativt	lednings-/ledarmässig
strukturerad/strukturerat	självständig/självständigt	originell/originalitet
definierad/definierat	specialiserad/specialist	väsentlig/väsentligt
rutinmässig/rutinmässigt	ny/nydanande	ansvarsfull/ansvarfullt
elementär	kritisk/kritiskt	strategisk/strategiskt
tilldelad/tilldelat	heltäckande	oförutsebar/oförutsebart/oförutsett
integrerad/integrerat	icke-rutinmässig/icke-rutinmässigt	begreppsmässig/begreppsmässigt
icke-specialiserad/icke-specialiserat	oförutsägbar/oförutsägbart	förutsägbar/förutsägbart
begränsad/begränsat	ingående	delvis
vardaglig/vardagligt	fördefinierad/fördefinierat/förbestämd/förbestämt	sofistikerad/sofistikerat

⁽¹⁷⁾ Nivådeskriptorerna från de nationella referensramarna för kvalifikationer finns på engelska i Cedefop (2018). *Analysis and overview of NQF level descriptors in European countries*. Europeiska unionens publikationsbyrå. För länder som har tillhandahållit uppdaterade hänvisningsrapporter efter 2016 har den uppdaterade hänvisningsrapporten använts.

Bilaga IV Europeisk referensram för kvalifikationer: nivåbeskrivningar ⁽¹⁸⁾

	Kunskap	Färdigheter	Ansvar och självständighet	
	I samband med den europeiska referensramen beskrivs kunskap som teoretisk och/eller faktabaserad	I samband med den europeiska referensramen beskrivs färdigheter som kognitiva (inbegriper användning av logiskt, intuitivt och kreativt tänkande) eller praktiska (inbegriper manuell skicklighet och användning av metoder, material, verktyg och redskap)	I samband med den europeiska referensramen beskrivs ansvar och självständighet som den lärandes förmåga att tillämpa kunskap och färdigheter självständigt och ansvarsfullt	
Nivå 1	Grundläggande allmän kunskap	Grundläggande färdigheter för att utföra enkla uppgifter	Arbetar eller studerar under direkt övervakning i ett strukturerat sammanhang	Nivå 1
Nivå 2	Grundläggande faktabaserad kunskap inom ett arbets- eller studieområde	Grundläggande kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att använda relevant information för att utföra uppgifter och lösa rutinmässiga problem med hjälp av enkla regler och verktyg	Arbetar eller studerar under övervakning, med viss självständighet	Nivå 2
Nivå 3	Kunskap om fakta, principer, processer och allmänna begrepp inom ett arbets- eller studieområde	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att utföra uppgifter och lösa problem genom att välja och tillämpa grundläggande metoder, verktyg, material och information	Ansvarar för fullgörandet av arbets- eller studieuppgifter Anpassar vid problemlösning det egna beteendet efter omständigheterna	Nivå 3
Nivå 4	Faktabaserad och teoretisk kunskap i breda sammanhang inom ett arbets- eller studieområde	En rad kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för lösningar på specifika problem inom ett	Arbetar under självledning enligt riktlinjerna i arbets- eller studiesammanhang som vanligtvis är förutsägbara men kan	Nivå 4

⁽¹⁸⁾ Var och en av de åtta nivåerna definieras i en rad deskriptorer som anger de läranderesultat som krävs för kvalifikationerna på den nivån i varje kvalifikationssystem. Läranderesultat: uppgifter som rör vad en lärande vet, förstår och kan göra efter att ha avslutat en lärandeprocess, vilket uttrycks i kunskaper, färdigheter, ansvar och självständighet. Källa: 2017 års rekommendation för EQF.

	Kunskap	Färdigheter	Ansvar och självständighet	
		arbets- eller studieområde	ändras Övervakar andras rutinarbete, med visst ansvar för bedömning och förbättring av arbets- eller studieverksamhet	
Nivå 5	Övergripande, specialiserad, faktabaserad och teoretisk kunskap inom ett arbets- eller studieområde samt medvetenhet om gränserna för denna kunskap	Omfattande kognitiva och praktiska färdigheter som behövs för att utarbeta kreativa lösningar på abstrakta problem	Leder och övervakar arbets- eller studieverksamhet där oförutsägbara förändringar förekommer Granskar och förbättrar eget och andras resultat	Nivå 5
Nivå 6	Avancerad kunskap inom ett arbets- eller studieområde som inbegriper kritisk förståelse för teorier och principer	Avancerad kompetens som visar på behärskning av ämnet och innovation, vilka behövs för att lösa komplicerade och oförutsägbara problem inom ett specialiserat arbets- eller studieområde	Leder komplexa tekniska eller specialiserade verksamheter eller projekt och har beslutsansvar i oförutsägbara arbets- eller studiesammanhang Ansvarar för individers och grupper yrkesutveckling	Nivå 6
Nivå 7	Mycket specialiserad kunskap, delvis i spetsen för kunskapen inom ett arbets- eller studieområde, som grund för eget tänkande och/eller forskning Kritisk medvetenhet om kunskapsfrågor inom ett område och i beröringspunkterna mellan olika områden	Specialiserade färdigheter för problemlösning som behövs inom forskning eller innovation för att utveckla ny kunskap och nya förfaranden och integrera kunskap från olika områden	Leder och omvandlar arbets- eller studiesammanhang som är komplexa, oförutsägbara och kräver nya strategier Ansvarar för att bidra till yrkesrelaterad kunskap och praxis och/eller för att granska arbetslagens strategiska prestationer	Nivå 7
Nivå 8	Kunskaper på den mest avancerade nivån inom ett arbets- eller studieområde och i beröringspunkterna mellan olika områden	De mest avancerade och specialiserade färdigheterna och teknikerna, inbegripet den överblick och bedömning som behövs för att lösa kritiska problem inom forskning och/eller innovation och för att utvidga och omdefiniera befintlig kunskap eller yrkespraxis	Uppvisar betydlig auktoritet, innovation, självständighet, akademisk och yrkesrelaterad integritet och varaktigt engagemang för utveckling av nya idéer eller förfarande i spetsen för arbets- eller studiesituationer, inbegripet forskning.	Nivå 8
Referensramen för kvalifikationer i det europeiska området för högre utbildning innehåller deskriptorer för tre nivåer, som ministrarna för högre utbildning enades om vid mötet i Bergen i maj 2005 inom ramen för Bolognaprocessen. Varje nivådeskriptor innehåller en allmän uppgift				

Kunskap	Färdigheter	Ansvar och självständighet
om de resultat och den kompetens som normalt sett förväntas i samband med kvalifikationer som markerar avslutningen på nivån i fråga.		
Deskriptorn för korta utbildningar inom den högre utbildningen (som ingår i eller är kopplade till den första nivån), vilken utarbetats av det gemensamma kvalitetsinitiativet som en del av Bolognaprocessen, motsvarar läranderesultaten för nivå 5 i den europeiska referensramen för kvalifikationer. Deskriptorn för första nivån motsvarar läranderesultaten för nivå 6 i den europeiska referensramen för kvalifikationer. Deskriptorn för andra nivån motsvarar läranderesultaten för nivå 7 i den europeiska referensramen för kvalifikationer. Deskriptorn för tredje nivån motsvarar läranderesultaten för nivå 8 i den europeiska referensramen för kvalifikationer.		

Källa: [2017 års rekommendation för den europeiska referensramen för kvalifikationer – nivådeskriptorer](#).

Bilaga V Ytterligare källor och länkar

[Webbadresser inlästa 10.4.2024]

- Riktlinjerna bör användas för att utarbeta korta beskrivningar av [kvalifikationer för publicering på Europass-portalen](#).
- Publicering av kvalifikations- och utbildningsmöjligheter i Europass sker via [dataset över kvalifikationer](#) (QDR).
- Uppgifter som publiceras i datasetet över kvalifikationer måste publiceras med hjälp av den [europeiska utbildningsmodellen](#) (ELM).
- Både första utgåvan från 2017 ⁽¹⁹⁾ och [andra utgåvan från 2022](#) ⁽²⁰⁾ av Cedefops handbok i att definiera, skriva och tillämpa läranderesultat innehåller tumregler för att använda läranderesultat. Versionen från år 2022 innehåller en omfattande förteckning över internationella och nationella resurser (vägledning och forskningsmaterial) som stöder definition, skrivande och användning av läranderesultat i olika sammanhang (bedömning, kursplaner, kvalifikationer osv.).
- [2017 års rekommendation om den europeiska referensramen för kvalifikationer](#). Rådets rekommendation av den 22 maj 2017 om den europeiska referensramen för kvalifikationer för livslångt lärande och om upphävande av Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 23 april 2008 om en europeisk referensram för kvalifikationer för livslångt lärande
- Cedefops publikation (2018) om [analys och översikt av nivådeskriptorer i nationella referensramar för kvalifikationer i europeiska länder](#) omfattar nivådeskriptorer i nationella referensramar för kvalifikationer.
- Europeiska kommissionen. (2017). [Esco – europeisk klassificering av färdigheter, kvalifikationer och yrken](#).
- Förenta staterna. Department of Labor. [O'Net Occupational Information Network](#).
- [Ramverk för nyckelkompetenser](#). Rådets rekommendation av den 22 maj 2018 om nyckelkompetenser för livslångt lärande. Europeiska unionens råd (2018).
- [The entrepreneurship competence framework \(EntreComp\)](#). Europeiska kommissionen och gemensamma forskningscentrumet. (2016).

⁽¹⁹⁾ Cedefop (2017). [Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook](#). Europeiska unionens publikationsbyrå.

⁽²⁰⁾ Cedefop (2022). [Defining, writing and applying learning outcomes: a European handbook](#). Andra upplagan. Europeiska unionens publikationsbyrå.

- *The digital competence framework for citizens (DigComp 2.2)*. Europeiska kommissionen & gemensamma forskningscentret (2022).
- *Reference framework of competences for democratic culture (RFCDC)*. Europarådet (2013).
- *Europeiska inventeringen av nationella referensramar för kvalifikationer*. Cedefop (2022).
- Ytterligare information på nationell nivå om nationella referensramar för kvalifikationer finns på webbplatser och databaser för dessa. [Länkar till webbplatser och databaser samt kontaktuppgifter till samordningspunkterna för de nationella referensramarna för kvalifikationer finns att tillgå per land.](#)

Sammanfattning

Dessa riktlinjer förmedlar gemensamma principer för utveckling av kortfattade beskrivningar med läranderesultat som utgångspunkt för alla kvalifikationer. De är avgörande för kvalifikationsdatabaser och register.

Detta initiativ är en del av ett bredare europeiskt försök att öka öppenhet och transparens för kvalifikationer i olika länder, underlätta rörlighet och stödja ett livslångt lärande.

Avsevärda framsteg med nationella referensramar för kvalifikationer och användning av läranderesultat i Europa har ökat förståelsen för och överförbarheten hos kvalifikationer. Att strukturera kortfattade beskrivningar av kvalifikationer och läranderesultat förbättrar konsekvent öppenhet och transparens, och jämförbarhet, och underlättar tillgänglighet och användning i digitala miljöer.

Kortfattade beskrivningar ger individer, arbetsgivare, utbildningsanordnare och andra snabb tillgång till information om läranderesultat, vilket utgör ett komplement till fullständiga nationella beskrivningar.

Publikationen ger rekommendationer om beskrivningarnas formella aspekter (längd och format) och deras innehåll (omfattning, komplexitet och sammanhang). Den innehåller också praktiska resurser som förteckningar över aktiva verb och bestämningsord som kan bidra till tydliga beskrivningar av kvalifikationernas läranderesultat.

EUROPEISKA RIKTLINJER FÖR ATT UTVECKLA OCH SKRIVA KORTFATTA- DE BESKRIVNINGAR AV KVALIFIKA- TIONER MED LÄRANDERESULTAT SOM UTGÅNGSPUNKT

Dessa riktlinjer förmedlar gemensamma principer för utveckling av kortfattade beskrivningar med läranderesultat som utgångspunkt för alla kvalifikationer. De är avgörande för kvalifikationsdatabaser och register.

Detta initiativ är en del av ett bredare europeiskt försök att öka öppenhet och transparens för kvalifikationer i olika länder, underlätta rörlighet och stödja ett livslångt lärande.

Avsevärda framsteg med nationella referensramar för kvalifikationer och användning av läranderesultat i Europa har ökat förståelsen för och överförbarheten hos kvalifikationer. Att strukturera kortfattade beskrivningar av kvalifikationer och läranderesultat förbättrar konsekvent öppenhet och transparens, och jämförbarhet, och underlättar tillgänglighet och användning i digitala miljöer.

Kortfattade beskrivningar ger individer, arbetsgivare, utbildningsanordnare och andra snabb tillgång till information om läranderesultat, vilket utgör ett komplement till fullständiga nationella beskrivningar.

Publikationen ger rekommendationer om beskrivningarnas formella aspekter (längd och format) och deras innehåll (omfattning, komplexitet och sammanhang). Den innehåller också praktiska resurser som förteckningar över aktiva verb och bestämningsord som kan bidra till tydliga beskrivningar av kvalifikationernas läranderesultat.

CEDEFOP

Europeiskt centrum för utveckling
av yrkesutbildning

Europe 123, Thessaloniki (Pylea), GREKLAND
Postadress: Cedefop service post, 570 01 Themi, GREKLAND
Tfn.: +30 2310490111, Fax. +30 2310490020
E-post: info@cedefop.europa.eu

www.cedefop.europa.eu

**Europeiska Unionens
publikationsbyrå**

Rättsinformation | Data | Publikationer